

SUOMEN BASEBALL – JA SOFTBALL-LIITTO

Kysymyksiä ja vastauksia säännöistä

Catcherin häirintä ja varastus kotiin

Kaksi paloa. Kolmosjuoksija yrittää varastusta kotiin ja catcheri häiritsee lyöjää. Kysymyksessä oli kolmas strike. Miten toimitaan?

Ensiksikin - lue tämä vastaus loppuun asti. Tilanne on monimutkainen.

Catcherin häirinnän tapauksessa on yleensä kolme vaihtoehtoa (6.08c). Tavallisimmin tuomitaan häirintä ja lyöjä ykköselle, jolloin juoksijat eivät etene paitsi pakotettaessa. Toinen vaihtoehto on, että häirintää seuraavassa pelitilanteessa kaikki juoksijat lyöjäjuoksija mukaan lukien etenevät vähintään yhden pesän, jolloin häirintää ei tuomita. Kolmas vaihtoehto on se, että hyökkäävän joukkueen valmentaja voi "valita" pelitilanteen ja pyytää ettei häirintätuomiota anneta.

Miten siis kysymyksen tilanteessa pitäisi toimia? Jos valmentaja valitsisi pelitilanteen, niin tulisi kolmas palo pakkopelillä eikä juoksua hyväksyttäisi. Siispä valitaan häirintätuomio, lyöjä ykköselle ja kolmosjuoksija palautetaan kolmoselle. (Näin toimittiin kesällä 2002 IB-UR -pelissä häirintäsäännön 6.08c nojalla.) Tämä oli kuitenkin väärä tuomio.

Tätä tilannetta varten on olemassa erillissäntö 7.07. Jos kolmosjuoksija oli jo yrittämässä kotiin häirinnän hetkellä, niin lyöjä pääsee ykköselle häirinnällä mutta *lisäksi* tuomitaan syöttäjälle balk, millä juoksijat etenevät yhden pesän ja kolmoselta siis kotiin. (25.2.2003)

Tuomitkaa se balk!

Syöttäjä seisoo kädet sivuillaan, pallo räpylässä, jalka pleitillä. Kumartuessaan katsomaan catcherin merkkejä, hän samalla ottaa pallon heittokäteensä. Tätä käden irrottamista pallosta jalan ollessa pleitillä tapahtuu jatkuvasti, mutta todella harvoin näkee tästä balkia tuomittavan. Tuomarit koulutukseen vai mitä pitäisi tehdä?

Tapauksen esimerkki ei yleensä ole balk. Kysymyksessä viitataan sääntöön 8.05(j), mutta muistetaan se väärin. Balk tuomitaan, jos syöttäjä irrotttaa kätensä pallosta (muuten kuin syöttämistä tai pesälle heittämistä varten) sen jälkeen, kun hän on ottanut syöttöasennon. Kysymyksen tapauksessa syöttäjä ei hyvin todennäköisesti ollut ottanut syöttöasentoa (pysähtymisehto ei täyttyne). (25.2.2003)

Kakkos-kolmos-tilanne ja kolmas palo

Juoksijat kakkosella ja kolmosella, kaksi paloa. Maalyönti etukentälle ja puolustus polttaa kakkosjuoksijan. Hyväksytäänkö kolmosjuoksijan juoksu?

Juoksu hyväksytään, mikäli kolmosjuoksija ehti kotipesään ennen palon hetkeä. Säännön 4.09(a) mukaan, juoksua ei olisi hyväksytty, mikäli kolmas palo olisi tullut pakkopelillä - vaikka juoksija olisikin ehtinyt kotiin ennen palon hetkeä. Puolustus pelasi siis todennäköisesti tyhmästi, kun ei polttanut lyöjäjuoksijaa. (25.2.2003)

Varastus kotiin kolmannella palolla

Kaksi paloa. Kolmosjuoksija varastaa kotiin ja samasta syötöstä lyöjälle tulee kolmas suora, mitä catcher ei kuitenkaan saa kiinni. Lyöjäjuoksijasta tulee kuitenkin kolmas palo, kun catcher koskettaa häntä pallolla. Hyväksytäänkö juoksu?

Ei hyväksytä. Jos juoksun tuoneen pelitilanteen aikana lyöjäjuoksijasta (tai kenestä tahansa muusta juoksijasta) tulee kolmas palo pakkopelillä, niin juoksua ei hyväksytä, 4.09(a)(1-3). (16.7.2002)

SUOMEN BASEBALL – JA SOFTBALL-LIITTO

Kysymyksiä ja vastauksia säännöistä

Pesävalmentaja koskee juoksijaan

Onko automaattinen palo, jos pesävalmentaja koskee juoksijaan?

Ei ole. Säännön 7.09 (i) mukaan tuomitaan häirintä ja juoksija palaa (ja peli on poikki), mikäli pesävalmentaja tuomarin mielestä auttaa juoksijaa lähtemään pesältä tai palaamaan sinne fyysisesti koskettamalla tai pitelemällä häntä. Verbaalinen auttaminen on luonnollisesti sallittua. (20.5.2002)

Näpy

Tilanne 2-strikea. Lyöjä (aloittelija) lyö kädet SELVÄSTI irti toisistaan pallon laittomaksi. Palaako lyöjä 'kolmas strike näpyllä laittomaksi' -säännön (6.05d) nojalla?

Ei pala automaattisesti. Näpyn määritelmässä on (2.00 BUNT), että lyöjä ei swingaa ja yrittää saada pallon TARKOITUKSELLISESTI HILJAA ETUKENTÄLLE - käden asennosta ei säännössä sanota mitään. Lyöjän palamista arvioidessa tuomari arvioi sitä, oliko lyöjän tarkoituksena lyödä palloa hiljaa vai ei. Näpypalo voi siis tulla, vaikka kädet olisivat yhdessäkin. Toisaalta pysäytetty swingi ei yleensä ole näpy, koska ensinnäkin lyöjä swingasi ja lisäksi tavallisesti tarkoituksena ei tällöin ole osua palloon vaan vain jättää lyömättä. (15.6.2001)

Näpy 2

Onko automaattisesti strike, jos lyöjä ei vedä mailaansa pois näpyssä?

Ei ole automaattisesti. Strike tulee, jos lyöjä *yrittää* lyödä palloa - tai sitten pallo osuu iskualueeseen suoraan ilmasta. Kuten puolittaisessa lyönnissä, myös näpyssä tuomari arvioi, yrittikö lyöjä osua palloon (2.00). Esimerkiksi tilanne, jossa syöttö menee leveäksi ja lyöjä *vain* pitää mailaansa paikallaan, tuomitaan vääräksi JOS tuomari arvioi, että kyseessä todella oli tuo VAIN. Tästä huolimatta valmentajien kannattaa kehoittaa lyöjää kuitenkin vetämään mailansa pois, koska tuomari ei näe lyöjän pään sisälle ja arvioi tilannetta lyöjän toiminnan perusteella. Kun mailan vetää pois, niin yrittämättömyys on ainakin selvä. (10.5.2002)

Koppi backstopista?

Lyönti osuu backstoppiin, josta kimmonneen pallon sieppari saa kopiksi. Onko kyseessä koppi?

Kyseessä ei ole koppi. Jos lyönti osuu laittomalla alueella (eli laitonlinjojen ulkopuolla) johonkin muuhun, kuin luonnolliseen maaperään, lyönti on laitton ja peli on poikki. Edellä mainitun backstoppiin osumisen lisäksi tyypillisiä tällaisia tilanteita ovat lyönnin osuminen puuhun, aitaan, lyöjään, tuomariin, sieppariin tai muuhun pelaajaan laittomalla alueella. Kaikissa näissä tapauksissa lyönti on laitton. (2.00 FOUL; Huom! Suomenkielisessä sääntökirjassa on tässä kohden käännösvirhe.). (16.6.2001)

Siirretty ottelu

Missä tapauksissa tuomarin lopettamaa ottelua jatketaan myöhemmin uudelleen?

Tässä kohden on sekaannusten välttämiseksi syytä ensin kerrata tilat, joissa ottelu voi olla:

- Peli käynnissä (ball in play): Tuomari on huutanut 'play' ja pallo on pelattavissa.
- Peli poikki (dead ball): Tuomari on huutanut 'time' tai peli on muusta syystä (esim. laitton) mennyt poikki.

SUOMEN BASEBALL – JA SOFTBALL-LIITTO

Kysymyksiä ja vastauksia säännöistä

- Tuomarin lopettama ottelu (called game): Tuomari lopettaa ottelun ennen sen varsinaista loppumishetkeä jostakin syystä.
- Keskeytetty ottelu (suspended game): Tuomarin lopettamasta ottelu, jota jatketaan myöhemmin toisena päivänä. Huom: Joissakin tapauksissa termiä käytetään synonyyminä termille 'peli poikki'.
- Virallinen ottelu: Sarjataulukko muodostuu virallisista otteluista.

Jos tuomari laittaa pelin poikki ('time') esimerkiksi sateen vuoksi, peliä voidaan jatkaa koska hyvänsä (vaikka puolenkin tunnin odottelun jälkeen), kun tilanne sen sallii ja syöttäjä on pallo hallussaan kummulla ja juoksijat pesillään. Tässä tapauksessa tuomari EI siis lopettanut ottelua.

Jos tuomari lopettaa ottelun, niin on kolme vaihtoehtoa:

- Ei ottelua (no game). Ottelusta ei tule merkintää sarjataulukkaan eikä henkilökohtaisiin tilastoihin. Se pelataan kokonaisuudessaan uudestaan myöhemmin. Tämä tilanne on silloin, kun ottelua on pelattu alle viisi vuoroparia (4,5 kotijoukkueen johtaessa).
- Ottelusta tulee keskeytetty ottelu. Ottelua jatketaan myöhemmin siitä, mihin jäätiin.
- Ottelusta tulee virallinen ottelu. Tällöin ottelun tulos on tulos lopetushetkellä.

Yleensä tuomarin lopettamasta ottelusta tulee virallinen ottelu, jos sitä on pelattu riittävän pitkään. Huomaa, että virallisen ottelun tulos VOI olla tasapeli, jos tilanne oli tuomarin lopettaessa ottelun tasan. Sarjasääntömme sanoo, että tässä tapauksessa ottelu uusitaan kokonaisuudessaan. VAIN seuraavissa tapauksissa, joissa vierasjoukkue on viimehetkellä parantanut tilannettaan, ottelusta tulee keskeytetty ottelu, jotta kotijoukkueelle jää hyöty tasoittavasta vuorostaan (4.11d1-2 -emme ole National League):

- Ottelu lopetetaan KESKEN vuoroparin JA vierasjoukkue on omassa osassa kyseistä vuoroparia tasoittanut ottelun ja tilanne on edelleen tasan.
- Ottelu lopetetaan KESKEN vuoroparin JA vierasjoukkue on omassa osassaan kyseistä vuoroparia mennyt johtoon ja johtaa edelleen. (19.6.2001)

Harhaheitot

Selvitetäänpä tämä viimeinkin. Kuinka monta vapaata pesää eri tilanteista?

Tämä löytyy säännöistä kohdasta (7.05gh). Seuraavassa eri tapaukset:

- Syöttäjä laaltaltaan: yksi pesä heitto-/syöttöhetkestä. Jos harhasyöttö oli neljäs väärä, niin lyöjä pääsee vain ykköselle.
- Etukenttäpelaaja ENSIMMÄISENÄ suorituksena lyönnistä: kaksi pesää syöttöhetkestä (lyöjäjuoksijan paikka ratkaisee).
- Muut tapaukset: kaksi pesää heittohetkestä.

Pesiä ei siis myönnetä sen mukaan, milloin pallo menee pusikkoon tai vastaavaan, vaan heittohetken mukaan. Jos syöttäjä ei ole laatallaan, hänet tulkitaan etukenttäpelaajaksi tässä säännössä. (20.6.2001)

Homerun puusta?

Puu kasvaa heti taka-aidan takana niin, että oksat ylettyvät kentän puolelle. Onko puusta kentälle pudonnut pallo homerun vai ei?

SUOMEN BASEBALL – JA SOFTBALL-LIITTO

Kysymyksiä ja vastauksia säännöistä

Homerun on lyönti, joka menee ulos kentältä laillisella alueella suoraan ilmasta. Kyseinen tilanne on tyypillinen kenttäkohtaisten sääntöjen aihe, eikä varsinaisissa pelisäännöissä sanota asiasta mitään. Jos kenttäkohtaisissa säännöissä sanotaan jotakin puista, niin toimitaan kenttäkohtaisten sääntöjen mukaan. Jos ei sanota, niin periaate on seuraava:

- Jos pallo osui AIDAN TAKANA puuhun ja pomppasi sieltä kentälle, niin kyseessä on homerun. Tämä on selvä, koska pallo oli mennyt ulos kentältä.
- Jos pallo osuu oksiin niin, ettei se ilman niihin osumistakaan olisi mennyt yli aidasta, niin peli jatkuu. Ei homerunia. Jos pallo olisi tällaisen osuman jälkeen pompannut aidan yli, niin olisi myönnetty kaksi pesää.
- Jos pallo osuu (korkealla) oksiin niin, että se ilman osumista olisi mennyt aidan yli, niin myönnetään homerun. Lähinnä vastaava tilanne, josta sääntökirjassa jotakin sanotaan, on laittonlinjan tolppa, johon osumisesta myönnetään kunnari, vaikka pallo pomppaisikin takasin kentälle.

TUOMARIN ARVIO siitä, missä ja miten pallo osui puuhun, ratkaisee sen, mistä kohdasta oli kysymys. (27.6.2001)

Svingistä kysyminen

Saako pelaajavalmentaja kysyä puolittaisesta svingistä?

Säännön 9.02c mukaan sieppari tai päävalmentaja saa kysyä puolittaisesta svingistä päätuomarilta. Esimerkiksi ykkösmies ei voi suoraa kysyä kenttätuomarilta svingistä. Tietysti kenttäpelaaja voi huutaa SIEPPARILLE, että 'kysy svingasko'. Pelaaja voi olla päävalmentaja (2.00 Manager), jolloin hänellä on päävalmentajan oikeudetkin. Käytännössä meillä päävalmentaja on se henkilö, joka osallistuu ottelun alun valmentajakokoukseen, ellei päävalmentajaa ole nimetty erikseen. (27.6.2001)

Balkin jälkeen homerun?

Pesäjuoksijat kakkosella ja kolmosella. Syöttäjä hämyttää kakkoselle päin pick-offia, jonka jälkeen rempaisee pikaisesti syötön kohti kotia. Pesädumari karjaisee balkin pikasyötön takia, ja syöttäjältä menee hiukan pasmat sekaisin ja syöttö lipsahtaa aivan keskelle. Mörsärilyöjä pamauttaa välittömästi pallon ulos stadionilta saatuaan helpon syötön. Mikä on tuomio?

Säännön 8.05 mukaan rangaistus hämäyksestä (balk) on: *Rangaistus: Peli on poikki ja jokainen juoksija etenee yhden pesän vapaasti, paitsi että peli jatkuu ilman viittausta hämäykseen, mikäli lyöjä pääsee ykköselle hitillä, errorilla, bb:llä, tapposyötöllä tai muuten, ja samanaikaisesti kaikki muut juoksijat etenevät vähintään yhden pesän.* Lisäksi jatkossa sanotaan: *Huomautus: Tapauksissa, joissa syöttäjä hämää (balk) ja heittää villin (kotiin tai muulle pesälle), saavat juoksijat omalla vastuullaan yrittää pidemmälle, kuin myönnetylle pesälle.*

Olen joskus sääntökurssia pitäessäni moittinut virallista baseball-sääntökirjaa sekavuuksista ja epä johdonmukaisuuksista. Tässä on yksi sellainen. Ensin sanotaan, että peli on poikki (myös 5.09c) - mutta sitten ei ollutkaan: Jälkimmäisessä huomautuksen tapauksessahan, jos syöttäjä heittää villin esimerkiksi ykköselle, peli selvästi jatkuu - eihän juoksija muuten voisi yrittää liian pitkälle. Tässä ei kuitenkaan lyöjä ole päässyt ykköselle, minkä piti olla se poikkeustapaus!?

Eli vastaus kysymykseen: Nyt lyöjä pääsi varmasti hitillään ykköselle, joten 8.05 'Rangaistus' -kohdan nojalla homerun hyväksytään.

Huomatus -kohta antaa lisäksi aiheen seuraavaan peruseriaatteeseen: Jos balk -tilannetta seuraa hyökkäykselle edullinen pelisuoritus, niin odotetaan sen loppumista ennen balk-

SUOMEN BASEBALL – JA SOFTBALL-LIITTO

Kysymyksiä ja vastauksia säännöistä

tuomion täytäntöön panemista ja pelin katkaisemista. Olisiko sitten niin, ettei tuomarin pitäisikään heti tuomita balkia, vaan vasta tilanteen jälkeen, jolloin voisi jättää tuomitsematta jos hyökkääjä hyötyikin tilanteessa? Tällöinen 'tuomio' on itse asiassa olemassa (vrt. lätkässä siirretty rangaistus), tuomari nostaa vasemman kätensä vaakatasoon siirretyn rangaistuksen merkiksi huutaen samalla 'balk'. Toisaalta tämäkin käytäntö on kyllä ristiriidassa kohdan 8.01b kanssa, jonka mukaan 'balk' on tuomittava välittömästi.

Niinkuin näemme, sääntökirja ei kuvaa kyseistä tilannetta mitenkään aukottomasti - valitettavasti. Balk-tuomion perusideana on siis käytännössä kuitenkin tuo 'siirretty rangaistus', vaikkei siitä sääntökirjassa mitään suoraan sanotakaan ('rivien välissä' kuitenkin).